

Soms is vergeten niet erg

Als jij het zegt

José Vriens

Roman

José Vriens

Als jij het zegt

Z&K

UITGEVERIJ ZOMER & KEUNING

Hoofdstuk 1

Debbie keek met een steelse blik naar haar jongste dochter die genoot van haar latte macchiato. Het gebeurde niet zo vaak dat ze samen gingen winkelen, of ergens iets drinken.

Deze dag was sowieso een geschenk om half maart buiten op een terras te zitten met haar dochter. Britt had haar lange, donkerblonde haar los hangen zodat het nu deels over haar gezicht viel en haar donkere ogen verborg. Wat leek ze veel op haar vader, dacht Debbie niet voor het eerst. Nog zo'n geschenk dat ze elke dag koesterde.

'Lekker?' vroeg Debbie.

'Zeker weten.' Britt streek haar haren uit haar gezicht om even naar haar moeder te kunnen kijken. 'Hier hebben ze de lekkerste latte.' Voorzichtig nam ze nog een hapje van het schuim.

'Ben je tevreden met de kleren die je hebt gekocht?'

'O ja, absoluut. Bedankt, mam.' Britt legde even een hand op de arm van Debbie. 'Nu heb ik echt leuke kleren voor mijn feest.'

'Graag gedaan. Bijna negentien. Die zaterdag wil je het echt niet thuis vieren voor je vrienden?'

Britt schudde haar hoofd. 'Dat heb ik allemaal al afgesproken. We gaan naar een leuke tent in de stad. Daar vier ik het. Liza en Tom zijn er ook om mij in de gaten te houden en veilig thuis te brengen.' Britt trok even een gezicht alsof ze dat laatste vreselijk vond, maar Debbie wist dat haar dochters over het algemeen goed met elkaar op konden schieten. Liza ging wel vaker samen met Britt uit. Zij en Tom hoorden ook tot hetzelfde vriendengroepje.

'Als je de volgende dag dan maar helder genoeg bent om je verjaardag samen met de familie te vieren.' Veel meer mensen dan de

ouders van haar overleden man Pascal, zijn broer met het gezin, Liza en haar vriend Tom, haar eigen moeder en de burens zouden er niet komen. Het clubje was nu eenmaal niet groter, maar Debbie wilde de verjaardag van haar jongste niet zomaar voorbij laten gaan.

‘Heb je zin om vanmiddag nog even mee naar oma te gaan? Ik wil daar rond vier uur heen gaan.’

‘Hè, mam, begin daar nu niet weer over.’ Britt nam een hap van het appelgebak. Ze at rustig haar mond leeg voordat ze verderging. ‘Ik kan er niet goed tegen hoe oma nu is.’

‘Daar kan ze toch niets aan doen.’

‘Kan wel zijn. Oma is zo dementerend als een deur. Ze zegt tien keer hetzelfde. Als ze al weet wie ik ben. Meestal denkt ze dat ik een zus van haar ben, die al tig jaar dood is. Dat is zo bizar, mam. Begrijp je dat dan niet?’

Debbie hield een zucht binnen. Ze vond het vreselijk dat haar jongste zo over haar oma dacht. ‘Voordat ze in Vennendal woonde, ging je nog graag mee naar oma.’

‘Toen was ze nog niet zo. Ze doet soms echt niet aardig tegen mij. Het lijkt wel of het steeds erger wordt. Vraag maar aan Liza. Ik schijn op een zus te lijken met wie ze altijd ruzie had. Lekker hoor, om daar dan te zitten en alleen maar commentaar te krijgen.’

‘Dat doet ze niet met opzet. Probeer een beetje humor te gebruiken, of begin over iets heel anders te praten. Neem haar mee uit wandelen, daar geniet ze van. Oma kan het niet helpen dat ze nu zo is. Dat hoort helaas bij dementie. Dat zou jij als aankomend verpleegkundige toch moeten weten. Jij krijgt later vast nog genoeg met ouderen met dementie te maken.’

‘Dat ik verpleegkunde studeer, wil nog niet zeggen dat ik met ouderen ga werken. Ik wil met kinderen gaan werken,’ antwoordde Britt stellig.

‘Je weet toch niet hoe het zal gaan lopen? Je zit pas in je eerste jaar. Wie weet hoe leuk je het straks vindt als je stage loopt in een verpleegtehuis.’

‘Ik ben niet van plan om dat te gaan doen. Mijn stage in het ziekenhuis bevalt me hartstikke goed. Ik wil in mijn tweede jaar ook in het ziekenhuis gaan werken.’ Britt nam nog een hap van het gebak. Zij was kennelijk klaar met het gesprek.

‘Je hebt heel veel geluk gehad dat je deze korte stage in het ziekenhuis mag meelopen. Dat is niet voor veel van je medestudenten weggelegd,’ wist Debbie uit eerdere verhalen van Britt. ‘Je moet nog maar afwachten of dat volgend jaar ook lukt. Ik dacht dat je ook nog een keer in een verpleegtehuis een stage moet gaan doen?’

‘Dat is niet verplicht. Als ik een plek in het ziekenhuis kan krijgen, doe ik dat tien keer liever. Bovendien kennen ze me daar nu. Dat heb ik dan meteen voor op de rest.’

‘Misschien wel, we gaan het zien. In het ziekenhuis krijg je toch ook met ouderen te maken?’ probeerde Debbie nog een keer.

‘Dat is anders, mam. Die zijn geen familie van mij.’

Debbie richtte haar aandacht op de taart en de koffie die voor haar op tafel stond. Moeder had vroeger vaak op de kinderen gepast en beiden evenveel aandacht en liefde gegeven. Ze had nooit onderscheid tussen de meisjes gemaakt, dat wist Debbie zeker. Toch hield Britt zich afzijdig sinds oma in het verzorgingshuis woonde.

Liza daarentegen ging vaak naar oma en kon goed met haar omgaan. Ondanks het feit dat het inderdaad vaak moeilijk was om oma te volgen en ze heel vaak hetzelfde vertelde. Oma verkeerde meer in het verleden dan in het heden. Liza ging daar met een zekere humor mee om.

Wellicht kwam het omdat zij altijd met kinderen bezig was, beredeneerde Debbie voor zichzelf. Jonge kinderen en ouderen met dementie vertonen vaak dezelfde streken en grollen, had Liza een poosje geleden gezegd. Haar oudste dochter leerde voor gespecialiseerd pedagogisch medewerker in de kinderopvang en had zodoende genoeg vergelijkingsmateriaal.

‘Ik snap echt niet dat jij daar wel tegen kunt, mam.’ Britt schoof

het nu lege gebakbordje en de koffiebeker naar het midden van het tafeltje. ‘En dat je er vrijwel elke dag naartoe gaat. Ik zou stapelgek worden.’

‘Ze is toch mijn moeder? Ik ben blij dat ik dit nog kan doen voor haar. Zij heeft jarenlang voor mij en voor ons gezorgd, nu is het onze beurt om dat voor haar te doen. Ik zou niet anders willen, ook al ben ik enig kind. Bovendien, aan wie moet ik dan vragen om te gaan? Er is niemand anders buiten ons. Oom Piet en tante Nel zijn de enige nog levende broer en zus van oma. Zij zijn zelf hoogbejaard en wonen in een verpleegtehuis. Van mijn neven en nichten hoef ik niets te verwachten. Met hen hadden we toch al nooit zo veel contact.’ Hierover had Debbie al zo vaak haar hoofd gebroken. Er was gewoon niemand die het over kon nemen van haar. ‘Oma geniet ervan als ze iemand van ons ziet. Ook al ben ik er maar een halfuurtje, het doet haar zo veel goed als wij bij haar zijn.’

‘Denk je? Ik zie dat echt niet, hoor.’

‘Ik zie dat niet alleen, maar ik hoor het ook van de zusters. Oma zit vaak bij de ingang van het tehuis te wachten tot er iemand van ons komt. Als wij zijn geweest, is oma’s dag weer helemaal goed.’

‘Zeggen de zusters.’

‘Lieverd, dat merk ik toch zelf ook? Oma geniet er echt van als wij er zijn. Dan heeft ze voor haar gevoel haar gezin weer even bij elkaar en voor ons gezorgd. Hoe vreemd dat ook klinkt. Zo denk ik dat het voor oma is.’

‘Ik denk dat de zusters het wel makkelijk vinden dat jij elke dag komt. Dan hebben zij even rust en kun jij oma helpen. Hoe vaak breng je haar door de week naar bed? Toch zeker drie keer. Scheelt hun weer een lastige klant.’

‘Britt, ik snap werkelijk niet dat jij daar zo over denkt. De zusters zien het echt niet als iets lastigs om de mensen naar bed te brengen. Denk je werkelijk dat jonge kinderen in het ziekenhuis veel anders zijn? Dat zij altijd even lief en meegaand zijn? Praat dan maar eens met je zus.’

Britt haalde haar schouders op. ‘Dat weet ik wel, maar zieke kinderen zijn heel anders.’

Debbie schudde haar hoofd om de bekrompen gedachtegang van haar dochter. Toch was het meisje niet bepaald dom. Na de havo had ze heel bewust voor een hbo-opleiding verpleegkunde gekozen.

‘Ik weet zeker dat papa er ook niet tegen had gekund,’ ging Britt na een paar minuten stilte verder.

Debbie voelde een kort moment hoe het gemis van haar man haar bij de keel greep. Ze prikte met haar vorkje in het kleine stukje taart dat nog op haar bordje lag. De achterkant van de appeltaart was een beetje aangebrand. Zouden ze die zelf maken? Het was in elk geval geen fabriekstaart zoals zo vaak werd geserveerd en dan snel werd opgewarmd in de magnetron. Dat proefde je meteen. Dit was...

‘Mam?’

Debbie keek op naar Britt en streek door haar korte, blonde haar. ‘Ik hoorde wat je zei. Oma was al dementerend toen papa er nog was.’

‘Toch niet zo erg.’

‘Denk je? Ze is niet alleen vanwege haar been naar het verzorgingshuis verhuisd.’ Debbie schoof haar stoel naar achter. Ze had geen zin nog langer te blijven zitten. ‘Ik ga even afrekenen, dan kunnen we naar huis.’

‘Hoi, mam. Wat eten we vandaag?’ Liza liet haar rugzak op een stoel bij de tafel zakken en liep naar het aanrecht toe. Ze ging naast haar moeder staan en snoof de geur op die uit de pan kwam.

‘Geroerbakte spruitjes in pindasaus. Met rijst en noten.’

‘Dat vind ik zó lekker.’ Liza stak met een snel gebaar haar vinger in de pan waarin de spruiten in de saus lagen te garen.

‘Niet met je vingers in het eten,’ begon Debbie automatisch.

Liza grijnsde en stak haar vinger in haar mond. ‘Mmm, dat

smaakt nu al goed. En ik heb mijn handen gewassen voordat ik van mijn werk wegging.’

Op de grond liet nog iemand horen dat hij graag aandacht wilde: Noppes, hun achtjarige cypse kater, miauwde zacht. Liza bukte zich en pakte de kat op om even met hem te kroelen.

‘Dat mag ik hopen. Ging het goed vandaag? Je had toch een gesprek met je stagebegeleidster?’

‘Klopt. Het gesprek ging goed. Ze zijn heel tevreden over mij. Ik mag me alleen wel wat zekerder opstellen naar de ouders toe. Niet meteen in de verdediging schieten als er een opmerking wordt gemaakt.’

‘Doe je dat?’ Debbie draaide zich half om naar haar dochter.

Liza haalde haar schouders op. ‘Dat zal dan wel. Als een moeder iets zegt over een vlek op de kleren, begin ik meteen met uitleggen hoe dat komt. Dat gaf ze als voorbeeld. Dat ziet ze kennelijk als in de verdediging schieten.’

‘Wat moet je dan zeggen? Uw dochter heeft vandaag heerlijk in de zandbak gespeeld?’

‘Ik denk het wel, zoiets.’ Liza wees op de papieren zak van een modezaak, die in de krantenbak lag. ‘Ben je naar de stad geweest?’

‘Met Britt. We zijn nieuwe kleren voor haar verjaardag gaan halen.’

‘Leuk. Is ze thuis?’

‘Nog niet, ze ging nog even naar een vriendin.’

‘Dan zie ik straks wel wat ze heeft gekocht. Hoe was het met oma?’

‘Ik ben nog niet geweest.’

‘Waarom niet? Je gaat toch altijd als je vrij bent? Had je geen tijd?’

Debbie schudde haar hoofd. ‘Het lukte vandaag gewoon niet.’

‘Ben je ziek? Voel je je niet lekker?’ Liza zette Noppes op de grond en keek haar met een bezorgde blik aan. ‘Je hebt het ook veel te druk: met je werk, oma en hier in huis.’

‘Dat is het niet.’

‘Wat dan wel, mam?’

‘Er is niks aan de hand. Ik moest nog veel doen nadat we uit de stad terugkwamen. Het was al tijd om aan het eten te beginnen voordat ik het in de gaten had.’

‘Ik ruim straks wel op, dan kun jij nog naar oma,’ besloot Liza. ‘We kunnen best om zeven uur klaar zijn met eten. Britt kan ook helpen.’

Debbie glimlachte vermoeid. ‘Dat is lief van je.’ Eigenlijk wilde ze helemaal niet meer naar het verzorgingshuis. Even een dagje overslaan was heus zo erg niet. Ondanks wat ze eerder tegen Britt had gezegd.

Liza pakte haar telefoon en begon erop te zoeken. Nog geen minuut later hield ze de telefoon voor Debbie, zodat ze kon lezen wat er stond. ‘Oma is vanmiddag heel erg onrustig geweest. Ze liep steeds naar buiten en wilde weg, staat er in de rapportages. Heb jij die niet gelezen?’

Debbie schudde langzaam haar hoofd. Zie je wel, ze kón niet eens een dag overslaan. Vandaag had ze bewust het elektronisch cliëntendossier van moeder, waar het tehuis mee werkte, nog niet geopend. Misschien was het ook allemaal te veel.

‘Zal ik anders gaan?’ stelde Liza voor.

‘Dat is lief van je, maar jij hebt al een hele dag gewerkt terwijl ik vrij ben geweest. Ik ga na het eten wel. Pak jij vast borden en bestek?’

Wat kun je doen als schuldgevoel te zwaar begint te wegen?

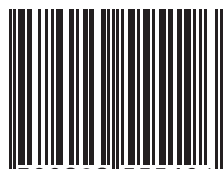
Debbie de Groot woont samen met haar twee dochters en brengt dagelijks een bezoek aan haar dementerende moeder Bea, die in een verzorgingstehuis woont. Tijdens haar werk komt Debbie John – een kennis van vroeger – tegen, die ze vanaf dat moment vaker ziet. Wanneer haar moeders conditie verslechtert, groeit het Debbie boven het hoofd en meldt ze zich ziek bij de drogist waar ze werkt.

John wil graag met Debbie verder, maar ze twijfelt: haar moeder vraagt veel aandacht. Juist dan valt Bea en Debbie voelt zich schuldig. Wat als er nog iets met haar moeder gebeurt, terwijl Debbie bij haar had kunnen zijn? Dat zou ze zichzelf nooit vergeven... Ze komt voor een moeilijke keuze te staan, een keuze van het hart en het verstand.

José Vriens is een van de meest gelezen auteurs van Nederland. Ze schrijft al jaren familieromans met ingrijpende verhaallijnen en herkenbare personages. In *Als jij het zegt* beschrijft ze de emotionele relatie tussen een dochter en haar dementerende moeder.

ISBN 978 90 2055 519 6 NUR 344

9 789020 555196 >

www.romanserie.nl

Romanserie